

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

за пів рік . . . . . 20 кор.
за пів року . . . . . 10 кор.
за чверть року . . . . . 5 кор.
за місяць . . . . . 1-70 кор.

За границею:

пів рік . . . . . 16 рублів
або 36 франків
за пів року . . . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вареш ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дия
крім неділь і руских свят
о 5½ год. пополудни.

Редакция, адміністрація і
експедиція «Руслана» під
ч. 1. пл. Дембровского (Хорун-
щини). Експедиція місцева
в Агенції Соколовского в
пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє.—
Рекламації неопечатанія
вільні від порга.— Оголо-
шеня звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надісланім» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні донесеня по 30 сот.
від стрічки.

Коаліційне міністерство.

(X) Австрію називають політики державою неімовірностей. Сим разом однак показало ся, що в більшій ще мірі можна се сказати про Угорщину, в котрій склала ся знечевя така несподіванка, про яку ніхто навіть не думав в сій хвилі. Так відбула ся несподівано зміна міністерства і нині держить керму в своїх руках др. Векерле а до спілки з ним станули Андраші, Апоні, Кошут, Польоні, Дарані і Алядар Зічі. Вправді заповіджено при твореню сего міністерства, що оно має бути переходове і має сповнити лише певні означені задачі, про котрі ми вже в одній з попередних статей писали, але прочитавши сей склад міністерства, бачимо в нїм втілене коаліційного виконного виділу, розвязаного недавно бар. Феєрварім. Лише на чолі сего міністерства поставлено мужа, що держав ся на боці від державно-правної боротьби в останних роках. І справді покликано до сего міністерства не якісь звичайні зовсім личности, як се звичайно буває при твореню тимчасового, переходового правительства, але як найчільніших мужів з поміж малярської верховодячої в краю верстви.

Нове міністерство приняло на себе зобовязанє, відсунути на бік всі військові питання і їх не тикати, хоч як раз члени

сего міністерства вели до останньої хвилі горячу і завзяту боротьбу як раз за для сих питань. Окрім того мусіло нове міністерство погодити ся з тим, що єго іменоване монарше було підписане бар. Феєрварім, а тимсамим оно признало найбільшого свого противника легальним і понехало тим способом намір, піднести проти него обжалованє в соїмі. Нове міністерство погодило ся отже з довершеними подіями і зобовязало ся подбати про потреби сего війська, котрого організації оно не сьміє доторкувати ся бодай до якогось часу. Правда, що з програмою, на основі якої іменовано нове міністерство угорске, не змінено того внутрішнього духа, яким пересякли члени сего міністерства; они мають виконати предложену їм програму, однак не о те лише розходить ся, що би програма була виконана, але й о те, як она буде виконана і в тім лежить ціла суцність справи.

Нема отже найменшого сумніву, що державна влада дістала ся в Угорщині в руки коаліційного виконного виділу, а хоч се міністерство є переходове, всеж оно має таку силу як яке небудь стало правительство. Коаліція осягнула отже при всіх обмеженнях, які їй наложено в програмі, великий успіх, хоч з опозиційного боку підносять ся проти міністерства сего голоси, що оно далеко відступило від первісної коаліційної про-

грами і приняте сеї програми вважають пораженом коаліції.

Може насувати ся лише сумнів що до тривкості сего міністерства і що до вартості зобовязань і одвічальности прийнятої супроти угорского соїму. Іменно насуває ся питанє, чи соїм, котрий вийде з нових виборів, може вийти в такій більшості, котра не схоче узнати прийнятої міністерством програми. Сей сумнів міг би однак мати вагу тоді, колиб переходове міністерство складало ся з підрядних личностей. Але в склад міністерства вийшли найвизначніші мужі і можна припускати, що вплив їх буде на стілько сильний на коаліційні стороництва, що й більшість будучого соїму, якаб она не вийшла, буде числити ся із зобовязаннями прийнятими міністерством, та що міністерство зуміє примирити можливу опозицію. Вжеж опозиція повинна числити ся з тим, що хоч она не все осягнула, алеж владу держать мужі з посеред неї.

Треба також признати, що й становище сего міністерства зовсім инакше, як уступившого. Валити се міністерство опозицією, значило би нищити своїх власних провідників. Вправді не можна ручити за те, які люди вийдуть до нового соїму, не є виключена також можливість, що новий соїм почне наново боротьбу по давному, але всеж таки можна сподівати ся, що навіть в такім

З падоли нашої культури.

(Так собі балаканка — та всякий нехай на ус мотав, хто уси мав!)
(Конець).

Як тепер тотя національна гордість виглядає, виявило ся наглядно і доказно із «великих» жаданій піднесених 25 мільонами Українців російському правительству. В пору, коли то «непобѣдимая руская армія», армія найбільшої від заложеня сьвіта держави, дізнала в війні з Японцями ненадійного пораженя і небувалого в історії сорому, коли навіть дрібні народці, що мають щасте належати до Росії, домагають ся від російского правительства своїх прав з більшою гідністю, ніж наша «славна Україна». Та навіть тоті так скромні і смирні жаданя Українців не обішлись без напасти як приміром дозвіл нечтати переклад сьвятого письма «на українську мову» і тотя така велика, превелика «ласка» дана Українцям стріла ся з поруганем деяких нужденних Малоросів.

Один «молодцоватий юноша», твердий галицький Русин, «состоить какимъ — то чиновникомъ въ Києві.» Той то твердячина бажачи звернути увагу на свою «ревность» і «получить награждение» написав пашквиль на український перевод сьвятого письма, бовтаючи, що старословенське: да оупѣваєть Израиль на Господа буде по українски: «хай дуфає Сруль на Пана». Той галицько-твердяцький дотеп зовсім дурний і ничевий та показує лише, що «молодцоватий юноша» не зрозумів тексту старословенського і не знає по українски та що у него і серце і голова при заду має ся. Розказують, що оберпрокуратор сьвятїйшого синода, коли прочитав дотенний «докладъ» молодцоватого юноши засьміяв ся: «вотъ-вотъ! безмозглый хахолъ, да выкинулъ штуку снатную!» Та що-ж, повоткав вправді, але в «награждение» навіть чашки водки не дав! І будь же тепер московским патріотом, будь славянолюбом! за твое «усердіе» навіть «штофика водки» не пожалують! Тьфу!

— Та не журись «молодцоватий юноша» не журись, що не оцінено твоєї

заслуги гаразд! Помни на свиню: она безперечно своїм мясом заслужає ся для жолудків переважної часті всего людства незрівнано більше, ніж ти твоїм «Срулем» для общерусского і «общеславянскаго» діла, а предся невдячний сьвіт соромить ся без перепрошеня вимовити єї многозаслужене імя. То-ж не журись твердяче-неборяче, що не оцінено як слід твоєї заслуги, хочби лише штофком водки. Справди, аж жалко мені тебе, що тобі випала така «свинообразная» доля!

Через кілька днів знов я стрів твердяцьку замороку. Читаю оповістку: Тиховичъ... запрашаєть... А їдять вас мухи! Коли вже навіть один із «первенствующихъ» твердяків оказує таке знанє етимології, то що-ж говорити про инших твердолюбів *minorum gentium*? Виходить, що для напих твердяків, хоть і горлаючих завзято про «этимологическое правописание», тотя правопись труднійша ніж грека для наших школярів. «Первенствующій» твердяк тиче «историческое» ы в назвище Тихович, не можучи розібрати, що оно походить від тихъ, польск.

случаю се міністерство зуміє перевести скорше вложену на него задачу, як попередне. Шкоди нанесені краєви наслідком так довгого переселення є однак занадто поважні, щоб і соймова більшість могла так легкодушно розпочинати наново спір, який довів до такого заворушення в Угорщині. Пригоди навчать згоди, каже наша народна пословиця, отже й мужі, що ввійшли в склад теперішнього міністерства, повинні з тих пригод виснувати для себе науку, як їм годить ся поступити, щоби загоїти рани нанесені Угорщині а також і становищу монархії сим важким переселенем.

Вшехпольска дволичність.

По краківській комедії, яку вчинив посол Гломбінський що до свого становища супротив виборчої реформи — як се ми представили вчера після польських дневників — повторив він ту саму комедию вчера у Львові перед зааранжованими зборами сотки ремісників і промисловців. Позірно признаючи засаду загального права голосованя, вшехпольський агітатор старає ся замилити очі хибами правительственого проекту, солідарностию польского кола і немов то zagrożеними інтересами подільского народа у східній Галичині. Однак які є правдиві интенції Всеполяків, та якими способами они старають ся підкопати діло виборчої реформи, показують дві їх відозви, видані для східної і західної Галичини, з яких наведемо найхарактеристичніші уступи.

В Тернополи вийшла і по цілім Поділю курсує відозва, підписана звісними вшехпольськими «водзіреями Яном Заморским і Станіславом Сроковским, в якій між иншим ось як аргументує ся против рівности права голосованя: «Захвалявана рівність того права є найбільшою несправедливістю, бо віддає вона селян, що мають ґрунт, в руки робітників, парубків і слуг. Таке право веде у нас до двох річий т. є до зрівнаня (!) всіх

під маєтковим зглядом і до викиненя (!) нас з того кусника польской (?) землі за Сян або до зручення. До права голосованя — читаємо далше — хотять допустити ціле населенє. Як буде вільно голосувати всім, чи господареві, що платить податки, чи то першому-ліпшому неробі і обірванцеві, тоді виберуть собі послів, яких схотять, а ті вже постараять ся о то, щоби тим, котрі за ним кричали, дати якийсь уряд, розумієсь о плачуваний з тяжкої праці народу. У Франції, де вже подібне виборче право заведено як се, якого домагають ся соціялісти і рускі радикали, раз-враз чуємо, що послі дали ся перекупити, що розкрали мільони ітп. Подібні відносини можуть занувати і у нас, лише що Франция богата, а ми бідні». Так як безлично Вшехполяки брешуть на тему будучини, чи на тему минувшини, нехай послужать два инші уступи з сеї подільской відозви:

«Настануть (по заведеню загального права голосованя) відносини подібні до тих, які були давнійше в деяких краях за панцизняних (!) часів. Хотяй східна Галичина є «odwiecznym krajem polskim», хотяй ми тут правні господарі і хотяй вложили в ту землю тільки праці, коптів і крови, може той край легко впасти в руки «mało oświeconych» Русинів, котрі розпаношивши ся, на тій «naszej ziemi», можуть нас звідси викинути за Сян або поволі переробити на Русинів, заняти наші костели і школи». А зачерпнувши своїх аргументів з історії, ось як пише п. Сроковский і комп.: «Русини не перший раз починають бурди і несупокої і в історії менш-більше що 100 літ (!) завеґди повторяє ся те саме. Найперше говорять, потім ворущать ся, відтак поли сьвятять ножі (!), вкінци бунтують ся, а всьо кінчить ся великим нещастем їх народа. За те, що послухали підбурвань, тисячі їх гине, а люд по кожій такій крамолі стає ще біднійший. Поляки гайдамацкого ножа не боять ся (!) зовсім, особливо нині. Від чого війскові

суди, які успокоюють гайдамаків, коли їм знов захоче ся попробувати щастя, як колись пробували его козаки, заким не зійшли на московских парубків».

Є се умисне драгованє автохтонного населеня, однак навіть ся підлота не може рівнати ся з перфідією, заміщеною в другій відозві, підписаній якимсь Гжегожом Фарьцом, а розкиненій тисячами в західній Галичині між польськими хлопцями. Відозва надуживає навіть особи цїсаря, а дивним дивом оминула прокураторску цензуру і перейшла навіть до стовпців праси.

Ось як між иншим представляє автор причину внесеня правительством проекту виборчої реформи:

«Цїсар, яко такий, що завше ходить при шаблі і є найвисшим над усіма генералами, любить найбільше своє військо і хотів би, щоби его було чим раз більше, щоби було найліпше вимуштроване і хотів би мати як найбільше, чимраз більше гармат, карабінів і военных кораблів. Цїсар любить також дуже своїх генералів, офіцирів і хотів би, щоби тепер, коли всьо, і мясо і хлїб і мешканя, є дорожше, могли мати і офіцири більшу платню, як доставу.

«Отсе державна рада не хоче згодити ся на се. Послі говорять, що вже досить було видатків на нові гармати і кораблі, а про підвишене платні офіцирам і чути навіть не хочуть. Офіцири при жадних виборах не голосують, тож їх послі нич а нич не боять ся.

«Тимчасом цїсар гніває ся чимраз більше на міністрів, що не можуть ему вистарати ся у послів гроший на військо і грозить, що їх прожене, і инших міністрів згодить собі, коли ему не достарчать гроший до півроку. А що такі міністри боять ся, щоби їх не прогнано і тримають ся своєї кількадесятитисячної платні і власти і титулів як блохи собачого хвоста (!), то мусять пукати иншого способу. І видумали такий спосіб: «Загальне, рівне, безпосередне і тайне виборче право».

січу, ото ж: тихъ+овъ+ичъ=Тиховичъ По етимолоґії належать сюди назвища фамилійні: Тиховский, Тишинский, Тишецкий, Тишкевич, Типко, Тишковский, у Поляків: Січоскі=Тихотский). Навіть «первенствующему» твердякови московске слово „приглашаєть“ видає ся за грубе і неадвітне, то-ж уживає малоруского слова „запрашає“, але і ту форму з'язичив твердяким „образомъ“ на: „запрашаєть“. За тото єсть в оповістці вірно: „ноябрь“, місто нашого: падилист, падолист. Вся. Читателі схочуть допевне знати, що то „ноябрь“. Єсть се по московски „исковерканная“ форма лат. слова November. І до чого-ж таке язичє? Твердяки, твердяки! від свого відстали єсте, а до чужого не пристали. Вся ваша „робота“ і весь подвиг хіба в тім, що „сь оццуцаючимъ тцанієм“ теребите як на „какъ“. Чому-ж така важка імила ся вашої мозківні морока? Коли-б родовитий Москаль прочитав на оповістці: Тыховичъ... запрашаєть“, то-б певно воскликнув: „Ужасная тарабарщина; вотъ-вотъ безмозглые хахлы!“

«Безмозглые хахлы» — се поче-

стня назва, яку собі Малоруси історично придбали у Москалів за своє крайне самовіріє, за свою собачо-вірну службу, за своє безпримірне в історії пожертвованє Та се справдешна безмозкість, справдешна безглуздість так не мати найменшого почувствованя своєї гідности, як се під національним зглядом буває у Малорусів. В наших обставинах в Галичині ся історія «безмозглость» оказує ся ярко на язичю. Не знають добре, не цїнять і не старають ся докладнійше пізнати свого питоменного, рідного язика, думаючи, що він зівсім нездібний до вираженя мисли інтелігентного чоловіка: величають язик московский і етимолоґічну правопись, але московского язика не знають достаточо а понапихавши тут і там в Малорусчину деякі вирази московскі думають, що тим облагородняють той язик, тимчасом в дійсности тою примішкою его лише поганяють і паскудять. Про се «етимолоґическое правописание» і старословенщину все горлянять, але на ділі оказують крайне незнанє етимолоґії слів, крайне незнанє форм старославенських.

Неімовірна плиткість наших твердяків має впрочім початок ще від року 1848. На «соборі учених руских» ві Львові, відбувшім ся 1948. р. от який подано програм для руско-галицких шкіл гимназіяльних.*)

Після того програму мали-б брати ся живучі мови європейскі в гімназиях з руским язиком викладним в таким порядку: а) В 1. класі «мова кирилійська або церковна» б) в 2. класі «з юговыходнихъ (?) нарічій великоруске нарѣчіє в) в 3. класі з «нарѣчієвъ (sic!) западныхъ чешкоє, також мова французка найчълльнїша изъ нарѣчій романськихъ 2) в 4. класі: уподоблїніє (то має значити: порівнанє!) всѣхъ нарѣчій словенскихъ а зъ германскихъ ангельска д) в 5. і 6. класі: «словеснѣсть словенська (то мабуть має означати словесність всіх народів славянських!) на перемѣну зб словесностевъ инноевропейсковъ. Приводячи той програм яко monstrum педагоґії справди не знаєм, чи сердити ся, чи ємїяти. Правда, той програм лишив ся тільки на папері, але все сьвідчить він, яке у Русинів було поиманє обсягу на

Н О В И Н К И.

Пропускаємо місця, які прямо містять в собі обиду маєстату, а наведемо лиш той уступ, де автор намовляє правительство, що тільки корупцією і баламученем за помочю платної праси старає ся зєднати собі прихильників для доконечної єму виборчої реформи в цілі ухваленя більших видатків на військо! »Міністри — пише відозва — беруть ся на різні способи, щоби одних послів перекупити титулами або ордерами, інших настрашити. А щоби настрашити, хотять міністри підбурити і збунтувати против послів їх виборців (!). Тож правительство не щадить нічого, перекуплює газетарів, наймає міських пискачів (чи може також і п. Гломбінського? — Ред.), щоби всюда їздили і всюда горлували за новим правом, дозволяє на громадні походи крикливих жидків з червоними хоруговками по містах (чи не в Лядскім? — Ред.), не щадить способів, гроший, грізьб і намов, щоби поставити на своїм. Тепер розсилає правительство (!) по селах своїх прислужників людовців (!!), щоби скликували збори на се, аби хлопці ухвалювали, що хочуть рівного, безпосередного виборчого права. Такі ухвали висилати — мають наказане — просто до Відня, до міністра. Що вони дістають за кожду таку ухвалу, про се знають тільки ті, що беруть і міністер, що їм всуває в лапу (!).

«Що сего не роблять за дурно, се певне. Бо коли так правительству удасть ся настрашити послів тими ухвалами збаламучених хлопів, писаниною перекупних газет і криками червоних жидків, і послі ухвалить нове право, то тоді правительство буде мати рай і святий супокій. Тоді буде могло рядити ся, як захоче і здирати з населеня чимраз більші податки і цісареві давати міліони на військо (!!). Бо тоді правительство буде мати в державній раді більшість таких послів, що як стадо баранів за леда торбу січки будуть бечати, як правительство скаже!»

Такі нечувані річі виписують Вшеццоляки і всьо їм уходить безкарно!

уки граматики і літератури язиків. Граматику старословенську впаковано дітям 1. класи (sic!); пропущено зовсім науку малоруского язика, а також польського (що до подобної літератури безперечно між всіма язиками славянськими найбогатшого), сербського, болгарського і пр. Клясі 4. принадала-б кольосальна і трудна задача: порівнане всіх язиків славянських, а в 5. і 6. клясі література всіх (!) народів славянських. Замітно, що про язик німецький не згадує ся нічого, хоть знане того язика для Славян далеко важнійше, ніж язика французького або англійського. Наука кожного язика, славянського чи не славянського, має укінчити ся в однім (!) році. Мабуть вноситель »програму« думав, що на букварі і малій читанці кінчить ся всяка література... Як бачити, погляди тогдішних Русинів про літературу шли під пару теперішнім гадкам наших твердяків про обем старословенщини і про так зване »etimologическое правописаніє« а мали таку же стійнісль, як »etimologическая« твердячка вимова польських виразів в роді слів як: por-ža-

— Календар. В четвер: руско-кат.: Йоана; римо-кат.: Юлія. — В п'ятницю: руско-кат.: Велика П'ятниця; римо-кат.: Юстина.

— Мішаний хор Читальні «Просвіти» на Городецькім передмісті відспівав страстні псалми в Архікатедральній церкві св. Юра в Велику П'ятницю о годині 12^{1/2} в полудне під управою члена читальні п. Галиковського: 1) «Благодарний Йосиф» Бортнянського. 2) «Услыши Господи» Лірина. 3) «Приклони Господи» Бортнянського. 4) «Претерпівий» Біликовського.

— Санаторія для руских священників. Наші Сестри Василіянки взяли ся до дуже красної і похвальної роботи — до основаня санаторії для немічних руских священників, яка мала би бути при проєктованім новім монастирі в Синевідску. Сі змаганя повинно би наше духовенство горячо поперти. На сю ціль їздить по квесті пр. Сестра Софія. Перестерігаємо при сім перед ошуканством, бо стрічало ся, що деякі особи, навіть мужчини, перебралі ся в одіж Василіянок і видурювали від легковірних датки на повисшу ціль. По квесті їздить одна Сестра пр. Софія, яка лише одна має до сего повновасть і легітимацію. („Нуса“).

— Краєва рада шкільна іменувала в народних школах: Ядв. Дидушинську учителькою 5-кл. виділової шк. жіночої в Самборі, Льва Гонтка учит. 3-кл. вид. шк. муж. в Яслі, Андрія Палиса управителем 5-кл. шк. муж. в Бічу, Йос. Схабовського учит. 5-кл. муж. шк. в Мостах вел., Марию Галькову учит. 5-кл. жіноч. шк. в Мостах вел., Йосифу Трохимчуківну учит. 5-кл. жіноч. шк. в Перемишлянах, Вол. Ярошевського управителем, а Марию Фідеркевичівну учит. 4-кл. шк. в Яслі, Ант. Кицакову учит. 4 кл. шк. в Жабні, Фр. Соболюського управ. 1-кл. шк. в Жукові, Жигм. Волинського в Слупці; учителями(-льками) 2-кл. шкіл: Йос. Таранюкову в Воскресінцях, Елвон. Медицьку в Ляцку, В. Недоядлу в Домославцях; учителями(-льками) 1-кл. шкіл: Йос. Дуду в Дрохци, О. Липинську в Ратулові, Войт. Кашубу в Незрановичах, Юл. Маєрвіну в Брошквичках, Олену Дорошівну в Росохах, Апол. Уруську в Коблі старім, Олену Коржанську в Лісковатім, Апол. Рогачевську в Будках незнан., Волдс. Жарофівну в Старім Бястрім П., Стеф. Личковського в Торговиці, Фр. Гарду в Липську і Ольгу Богачевську в Івачові; — перенесла: Павла Кирчова з Ланчина до Курників і Мак. Левицького з Нижбірка старого до Павлокомя.

— Віче в Станиславові. Доносять нам: Ві-

dek, R-žum, bur-ža na mor-žu, kor-žeň, taler-že, or-žečny і т. п. Тая то легкість в оцінюваню граматики і літератури поодиноких славянських і неславянських народів пригадує нам анекдоту про українського мужика, що вперше був на ярмарку, а побачивши там багато різних річий вивезених на продаж, начудовав ся вельми, а на останку прорік: »здаєця і за цілого карбованця не закупив би усієї ярмалки...« Як той мужик в ціюваню »ярмалки«, так капка в капку поведять ся що до граматики старословенського, руского і других язиків деякі з наших твердих Русинів... або під добру хвилю може і не твердих... Говорю се sub sigillo secreti... то-ж цитуйте і нікому не кажіть се, цитуйте бо, цитуйте! А тимчасом сю притчу нехай всякий па ус мотає, хто уси має!... Dixi et salvavi animam meam.

Ві Львові 20. грудня 1905.]

Володимир.

второк дня 3. с. м. відбуло ся в Станиславові народне віче під голим небом. Перед вічем була відправа в катедральній церкві за жертви в Лядскім. Учасників віча було коло 3.000 До президії покликано: посла Й. Гурика яко голову, о. В. Озаркевича яко заступника, п. Ф. І. Олесницького яко секретара. Реферат про наше становище до проєктованої виборчої реформи виголосив о. І. Баріш. Бесідник ясно представив всі добрі та лихі сторони правительственного проєкту та яркими словами нап'ятував наше упоследжене в тім проєкті т. є нерівність виборчих округів, пропорціональність виборів, склад виборчої комісії і т. ин. Єго промову нагородили зібрані бурєю оплесків. Другим бесідником був п. М. Губчак. Він виказав дальші хиби правительственного проєкту, як однорічний осідок, нерівність округів і т. п., говорив про вилучене Галичини та про потребу сильної одноцільної організації. Крім згаданих бесідників забирали ще голос п. Боднарчук та п. Королюк, котрого промова викликала дуже гарне вражінє, почім пос. Гурик замкнув віче з окликом: »Най голос вічевого дзвона кличе всіх жителів руского краю до праці і єдности, бо время люте«. Принято резолюції ухвалені ширшим »Народним Комітетом«.

— Повіdomляю сею дорогою всіх тих, котрі би хотіли набути землі з парцеляції в Коршеві, щоби в цілі купна не приїздили скорше як по 25 ім цвітня с. р., бо доперва в тім часі, на поодинокі парцелі ціна буде вже поставлена. — Тут Войнаровський.

— Нові шкільні інспектори на Буковині. Міністерство просвіти іменувало повітовими інспекторами шкільними на час від 1906 до кінця 1911 року: надучителя Іларія Стратичюка на повіт кіцманецкий, надучителя Гриця Никоровича на повіт вижницький і рускі школи радовецького повіту, надучителя Николая Спишула на рускі школи черновецького повіту заміського, надучителя в Горішних Станівцях Олександра Купчанка на повіт заставнецький а надучителя в Глибоці Михайла Ронгуша на повіт вашківський і рускі школи повіту сторожинецького.

Таким чином — пише »Буковина« — маємо вже п'ять інспекторів-Русинів, отже о двох більше, як було досі. Крім того вибрано рускі школи черновецького, радовецького і сторожинецького повіту зпід кормиги інспекторів-ромунізаторів а повірено опіку над ними щирим Русинам, що причинить ся безперечно до красшого розвою руского шкільництва на Буковині. Інспектори пп. Стратичук, Никорович і Спишул звісні зі своєї знаменитої діяльності на сім поли, а нові інспектори пп. Купчанко і Ронгуш знані як визначні фаховці і щирі Русини, тому й витаємо їх іменоване в певній надії, що стануть гідно поруч своїх старших товаришів до праці над піднесенем просвіти рідного народу не тільки в школі але й поза нею.

— 3 черновецького університету. На літний піврік вписало ся на черновецький університет 658 студентів (тамтого року 610). З того припадає: на православну теологію 84 звичайних а 5 надзвичайних слухачів (тамтого року 77 зв., 2 надзв.); на правничий факультет 323 звич., 23 надзв. слухачів і 6 госпітантів (тамтого року 315 звич., 24 надзв. 1 госп.); на філософський факультет 131 звич., 60 надзв. слухачів, 17 фармацевтів і 9 госпітанток (тамтого року 125, 54, 10 і 5). Поміж філософами находить ся 4 звичайних а 36 надзвичайних слухачок.

— 3 львівської архієпархії. Канонічну інституцію дістали оо.: Теодозий Цар на Вибудів, Володимир Давидович на Глібовичі сьвір. — Завідательства одержали оо.: Ігнатій Глібовицький в Креховичах, Йосиф Филинович в Жуличах. — Сотрудниками назначені оо.: Григорій Качала в Бережанах, Емиліян Каленюк Горнім, Василь Медведський в Тейсарові, Василь Майдзик в Ляховичах зар., Йосиф Макарович в Сасові, Іван Чарториский в Роздолі. — Іспит конкурсний відбуде ся не в днях 26. і 27. цвітня 1906. р., лише в днях 25. і 26. цвітня. — На конкурс виставлені парохії

Лецівка, перегинського дек. до 15. мая, Струтин, того самого дек., також в тім речинці. — О. Юліян Левицький в Ляцкім вел. дістав крилошанські відзнаки. — Радником і референтом митроп. консисторії іменованій о. Сиридион Кархут, професор І. гімназії у Львові. — Візвані до канон. інституції оо.: Омелян Лопушанський на Кунашів, Йосиф Коменда на Сливки, Теодор Богачевський на Голинь, Павло Кульчицький на Ольховичі, Омелян Боберський на Звенигород, Юліян Мандичевський на Кутківці, Михайло Ясевичкий на Миколаїв н. Дністром.

— **Студентки філософії.** Управитель міністерства просвіти видав розпоряджене до деканатів філософічних відділів усіх університетів в Австрії, пояснююче приписи о допущенню жєнщин до студій на тім відділі. При приймаю жєнщин на звичайні слухачки обов'язує цілковита рівність з молодіжю мужєскою, т. є свідощтво зрілости з гімназії і інші услїва, коли ті жєнщини хотять по 4-літніх студіях бути допущені до докторату або ієситу на учительки середніх шкіл. Яко надзвичайні слухачки можуть бути прийяті ті, що скінчили учительську семінарію, і абольвентки тих ліцеїв, котрим прислугує управлене до сєго.

— **Фабрика докторатів.** В баварекім соїмі обговорював недавно пос. Флеміш цікаву справу. Від кількох літ говорив він — містять німецькі часописи оповістку сєго змісту: «Подаю інформації і ради в цілі осяєнення докторату на європейських університетах. Переписка листом під адресою: Др. Р. Вроцлав poste rest.» Один зі знаємих пос. Флеміша написав на вказану адресу і рівночасно вислав промоційну працю. Тої праці єму не звернено; за те він дістав лист з отсим змістом: „Можу Вам сєйчас вислати зовсім готові розвідки з філософії, історії або систематики філософії. Гонорар 450 марок задаток при замовленю 200 м. Єсли хочете замовити таку працю, зволите відповісти і долучити 200 м. За два місяці праця буде готова». На кінці листу замічено, що з того рода помочи користало около 2.000 кандидатів. — Міністер просвіти відповів, що нічого не знає про ту «докторську фабрику» та що ніодин з баварських університетів не доносив про такий випадок. На всякий случай він зарядить слідство. І дійсно поліція викрила, що директором вроцлавської фабрики докторських праць є якийсь п. Клезе, котрий буде мусів замкнути свій не согірше рентуючий ся «бізнес».

— **Вибух Везувія.** Коли в 79. р. по Хр. Везувій засипав попелом і піском місто Помпеї, будинки були з тєсаного каменя і не завалили ся. Нині по тільки літах археології відкопують там дім по домі і находять всі дома цілі. Сучасні каменіці не лише у Львові але і в італійських містах коло Везувія завалили би ся від сильнішого вихру. Се стало причиною великих жертв людських в послїдних днях при вибуху Везувія. Попіл і пісок з Везувія заносив вітер на всі сторони. Під тягаром вулканічних опадів завалила ся в Неаполі торгова саля на Монте Оліветто, причім згинуло 12 осіб, 24 людей в тяжко ранєнях а поверх сто лекше. В Сан Джузєпе, на схід від Везувія завалив ся костел в тім часі, коли в нїм було повно вірних на богослужєню. Під звалищами найшло смерть поверх 200 осіб. В сусїднім місті Отіано під тягаром попелу і каменя розпала ся більша частина будинків. Населєне утікло завчасу перед горячом попелу. Зєлїзничі шляхи докола Везувія опустїли, бо шини поховали ся під грубою верствою попелу і каменя а всякий рух поїздів є неможливий. Одним словом катастрофа прийняла такі розміри, яких ніхто не надїяв ся. Тисячі родин остало без даху і кусника хліба, а надсилані з цілої Італії жертви не можуть покрити і тисячної частї шкоди, заводяної вибухом. В двох послїдних днях Везувій притих, навіть дим перестав бухати з горішного кратєру, а виходить лише бічними щїлинами.

Здаєсь, що вибухи ляви і попелу тепєр вже не повторять ся.

— **Выборчий гумор в Росії.** При виборах з робітничої курії в Петербурзі брало участь так мало робітників, що можна сказати, що робітники зовсім не брали участї в виборах. По більшій частї не показували ся они до виборчого лєокалю, хіба по те, щоб вибрати за свого повіреного — фабричний комин. Сє длятого, що сєму виборному нї жандармскі шаблі нї козацка нагайка не можуть нічого вдїяти. В фабриці Наймана постановили робітники по довшій дискусії вибрати до «Державної Думи» фабричного пєа Бриська. Коли їх запитали, длячого вибрали як раз пєа, відповіли, що се зі «згляду на російскі фінанси...» Сї немало поправлять ся, коли нашому депутованому будуть платити замість 10 рублів денно, лиш 15 коп. В невскій фабриці виставили робітники в виборчїм лєокалі страхонуда з підписєю «Наш кандидат до державної думи».

— **Зміна конституції в Сан-Маріно.** Зміна виборчї і реформи до так званої Великої Ради відбула ся в Сан-Маріно сими днями. Велика Рада в Сан-Маріно складала ся з 60 членів іменованих досмертно. Тепєр утворили ся дві партії: «радикальна», котра жадала запровадження загального і рівного виборчого права — друга партія консервативна жадала, щоб весь лишило ся по давному. Вкінци скінчило ся компромісом. Велика дебата над реформою відбула ся в костелї, де зібрано около 800 виборців з усіх «провінцій» держави Сан-Маріно. Обрадам проводив регент Фаторі, а промовляло «аж» двацятьох бесїдників. Опозиція вислала генєрального бесїдника адвоката др. Рабоні. На єго внесєне збори 800 виборців ухвалили, що що трироки має ся доконувати вибору 20 делегатів. При голосованю 720 виборців заявило ся за реформою в висше наведєній формі а 80 заявило ся проти реформи.

Телеграми

з дня 11. цвїтня 1906.

Бучач. Хліборобскі страйки вибухли в громадах Баранів, Бобровники, Красїв, Яргорів, Лядске, Низколизі, Задарів, Лазарівка. Двірска служба покинула двори; сєляни не йдуть на роботу. Спокою нїгде не нарушено.

Відєнь. Участь австрійських капіталїстів з 150 мїлїонами франків в російскій позичці уважають в Берліні за демонстрацію проти Німєччини, котра замкнула свої кармани перед Росією.

Відєнь. Один з дневників нотує чутку про недалеке уступленє міністра заграничних справ гр. Голуховского. В поважних кругах уважають ту чутку за безосновну.

Будапєшт. Новє правительство просило, не устроювати війких походів в єго честь. — Міністер внутрішних справ Андраші зніс зборону кольпортажї дневників. — Прокураторія доручила міністрови Польонїому повідомленє, що здержано виточєне єму слідство о обиду маєстату, якої він допустив ся на зборах 24. лютого в Будапєшті.

Льондон. Палата громад прийняла в першїм читаню правительственну предлогу в справі шкільної науки. В дискусії вільнодумці поперали предлогу, а консерватисти поборували єї.

„Торбан“

музична бібліотєка
видає

Українська Накладня

Львіа, Вроновська 8.

Катальог даром і оплатно.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 1. до 15. цвїтня 1906.

Нова сензаційна програма.

Щоденно о 8. год. вечєр представленє В недїлі і сьвєтє 2 представленя о 4. год. по пол. і о 8. год. вечєром. Що пятницї **High-Life** представленє. Бїлєти вчасніше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9.

Рух зєлїзничих поїздів

важний від 1. сїчня 1906 після середно-європейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	12-20*	6-10, 1-40, 5-45, 9-10*
„ Кракова	2-31*	6.—, 8-50, 1-30, 5-23, 8-40, 9-50*
„ Підволочиск	7-20, 11-55, 2-30, 10-20, 5-0, 10-20*	
„ Лавочного	7-29, 11-45, 10-50*	
„ Рави рускої	7-50	
„ Станиславова	8-05	
„ Самбора	8-15, 1-50, 9-20*	
„ Яворова	8-18, 4-32	
„ Коломиї	10-05	
„ Ряшева	10-35	
„ Тухлі	3-45 (від 15/6 до 30/9)	
„ Белзця	5.—	

На Підзамчє.

„ Підволочиск 7.—, 2-15, 5-15, 10-2*, 11-34

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	2-45, 4-15, 8-25, 8-35, 2-50, 6-35* 11.—*
„ Іцкан	2-51, 6-15, 9-20, 2-40, 10-40*
„ Підволочиск	6-30, 10-55, 2.—, 9.—*, 11-05*
„ Яворова	6-55, 5-58
„ Лавочного	7-30, 2-57, 6-25*
„ Самбора	9.—, 4-20, 10-55*
„ Белзця	11-10
„ Ряшева	4-10
„ Коломиї	5-50
„ Рави рускої	7-30*
„ Перемишля	10-05* (від 1/5 до 30/6) Хирова Яєла
„ Стрия	11-10*

З Підзамчє:

„ Підволочиск 6-43, 11-15, 2-13, 9-23*, 1-24*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черєнками товєтими; поїзди нічні є зазначєні звїздкою. Пєра нічна числїть ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 мінут рано.

Звичайні бїлєти їзди як також бїлєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди ітд. можна набувати через цілїй день в мїйскім бюрі ц. к. державних зєлїзниць, пасаж Гавсмана ч. 9.

Вєїлякі

КУПОНИ

і

вильсовєнні цїнні папєри

виплачує без потручєня провізїї або копїтв

Контора вимїни

ц. к. упр. гал. акц

БАНКУ

Гїпотєчного.

Лєв Лопатинський.

Сольє терно

оповїданє з лєотєрийних пригод. — — — — —

— Цїна 30 сот. —

Набути можна в Стєврошингїйскій кнїгарнї.